

Уступ

Ідэя правядзенъня круглага стала, а адпаведна і яго вынік – гэты зборнік матэрыялаў, узьнікла як адказ на выклік, кінуты эканамічнай рэчаіснасцю нашай краіне. Становішча Беларусі, як цэнтральна-эўрапейскай дзяржавы, павінна быць абмеркавана ва ўсіх аспектах: эканамічным, культурным і палітычным. Дадзеная праца пачалася з аспекту эканамічнага і яго вельмі важнай складовай – энергетычнай.

Геапалітычны баланс у рэгіёне можа быць забясьпечаны толькі на падставе роўных правоў і магчымасцяў краін-спажыўцоў, краін транзыту і краін-пастваўшчыкоў газу і нафты. Так склалася, што на геапалітычныя рэаліі накладаюцца палітычныя – старыя краіны Эўразіі не гатовы трактаваць на роўных сваіх новых чальцоў. Расея, як было заўсёды, выйграе на падзелах і спрэчках у Эўропе. Беларусь і Украіна займаюць новую геапалітычную пазыцыю – у Цэнтральнай Эўропе.

Ня менш важнымі зьяўляюцца і тэхнічныя перадумовы – наколькі наша інфраструктура гатовая да змены геапалітычнай пазыцыі? Ці маем мы альтэрнатыўныя крыніцы паставак? Падобныя пытанні стаіць на парадку дня ня толькі нашага круглага стала, але і эўрапейскай супольнасці краін. Яны таксама зьяўляюцца ахвярамі расейскага газавага шантажу.

Газавы канфлікт несумніўна будзе мець унутрыеканамічныя наступствы. Перад усім у сацыяльнай сфэры. Жыхары нашай краіны прызываюцца да памяркоўных коштаў газу, цяпла і электраэнергіі. Але тут з'яўлікай верагоднасцю можна прагназаваць нэгатыўнае раззвіццё. Якой будзе рэакцыя грамадзтва? Ці прывядзе яна да змены наў на мэнтальным, а потым і на палітычным узроўні?

Яшчэ адзін важны аспект – іншыя крыніцы энергіі апроч газу і нафты. Ці павінны мы звярнуцца ў бок атамнай энергетыкі? А можа выйсце ў альтэрнатыўных крыніцах, ці ў Геліі – 3?

Як бачым перад намі шмат пытаньняў. Дадзены праект зьяўляеца спробай адказу на іх, што чытач можа спраўдзіць, пазнаёміўшыся з матэрыяламі зборніка. Але мы не зьбіраемся затрымлівацца на дасягнутым. З пэўнасцю можна сказаць, што адбудуцца новыя сустрэчы, і мы абавязкова вернемся да разгляду гэтых і іншых пытаньняў. Найбольшым жа посьпехам можна будзе лічыць момант, калі прастаўленыя разважаныні знайдуць сваё ўласабленьне ў канкрэтных палітычных рашэннях.

Аляксандар Странцоў-Карвацкі